

УДК: 657.421

JEL Classification: M40, M41

doi: 10.31767/nasoa.3-2020.05

Н. В. ОВСЮК,

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку та аудиту,
Національний авіаційний університет,
e-mail: nina.ovsyuk@gmail.com,
ORCID:0000-0002-8776-9503

Оцінка та відображення вартості об'єктів інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку

Досліджено проблеми оцінювання та відображення вартості об'єктів інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку і звітності. Проаналізовано основні моделі оцінювання, які використовуються суб'єктами підприємництва для включення вартості об'єктів інноваційної діяльності в господарський обіг. Охарактеризовано основні методичні підходи, використовувани в оціночній діяльності, та їх вплив на формування вартості зазначених об'єктів. Сформульовано методологічні підходи до відображення господарських операцій у сфері інноваційного розвитку в системі бухгалтерського обліку і звітності, що сприятиме обґрунтованому оцінюванню об'єктів інноваційної діяльності, достовірному їх відображенню в обліковій системі суб'єкта господарювання та забезпечить ефективне управління процесом інноваційного розвитку.

Ключові слова: об'єкти інноваційної діяльності, інтелектуальна власність, інтелектуальний капітал, нематеріальні активи, оцінювання, оціночна діяльність.

N. OVSIUK,

Dsc (Economics), Associate Professor,
Professor of Accounting and Audit Department,
National Aviation University

Valuation and Recording the Value of Innovation Objects in the Accounting System

The problems of valuating and recording the value of innovation objects in the system of accounting and reporting are investigated. It is argued that one of the factors hindering the development of innovation is insufficient information support covering a set of primary and consolidated data, the organization of storage of accumulated information and methods of its presentation and transformation. The main valuation models used by business entities to include the value of innovation objects in the economic transactions are identified. It is established that the commercial use of innovation objects requires calculation of market or other value. The main methodological approaches to valuation of innovation objects and their impact on the formation of the value of innovation objects are proposed, taking into account these objects' characteristics, specifics of the economic activities in which they are exploited, and availability of information on a group of objects, which determines the choice of appropriate valuation approach. The ways of valuating innovation objects at company level are highlighted. Methodological approaches to recording business transactions with innovation objects in the accounting and reporting system are elaborated, which will contribute in the sound assessment of innovation objects and their correct recording in the accounting system of a business entity and ensure effective management of innovation.

Keywords: innovation objects, intellectual property, intellectual capital, intangible assets, valuation, valuation activities.

Постановка проблеми. В умовах становлення і розвитку України як незалежної держави з ринковою моделлю господарювання та її інтеграції у світовий економічний

© Н. В. Овсяк, 2020

простір вагомого значення набуває максимальна реалізація інноваційного потенціалу, зумовлена об'єктивною необхідністю підвищення інноваційної активності та прискоренням процесу переходу країни до інноваційної моделі розвитку, що дозволить ефективно попереджувати кризові явища в господарській діяльності й забезпечить відчутне економічне зростання. У складі положень, на яких ґрунтується державна інноваційна політика, зазначено інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності на базі даних, створюваних системою бухгалтерського обліку і звітності.

Важливим елементом у процесі управління інноваційним розвитком на рівні країни та підприємницького сектору є процес оцінювання об'єктів інноваційної діяльності та відображення їх вартості в обліку, що впливає на діяльність бізнес-одиниці та формує ефективну інформаційну базу управління. Визначення основних підходів і методів оцінювання забезпечить достовірне відображення вартості цих об'єктів, що сприятиме їх ефективному використанню в господарській діяльності. Враховуючи, що конкурентні переваги, які притаманні інноваційно активному підприємству, мають дедалі коротший термін, облікова система повинна швидко реагувати на сучасні соціально-економічні виклики. Вищезазначене визначає актуальність досліджень окремих аспектів відображення вартості об'єктів інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам оцінювання об'єктів інноваційної діяльності та відображення їх вартості в обліковій системі суб'єктів господарювання присвячено праці багатьох науковців, таких як В. Жук [3, 9], С. Грицуленко [7], Н. Столярчук [10, 11], Ю. Рудченко [3, 8], С. Саченко, О. Черешнюк [13], А. Касич, К. Канунікова [1].

Науковці В. Жук, Н. Столярчук, С. Грицуленко, А. Касич, К. Канунікова доводять, що стан оцінки і обліку об'єктів інноваційної діяльності має незадовільний рівень. Ю. Рудченко досліджує методику оцінки і обліку окремих об'єктів інноваційної діяльності у бюджетних установах. С. Саченко і О. Черешнюк вивчають вплив облікового забезпечення на процес управління інноваційно активним підприємством. Однак використання існуючих методичних підходів і методик оцінювання об'єктів інноваційної діяльності та формування інформації в системі бухгалтерського обліку і звітності потребує їх подальшого вивчення та адаптації до економічної діяльності комерційного підприємства.

Метою статті є розкриття підходів до оцінювання об'єктів інноваційної діяльності та відображення їх вартості в системі бухгалтерського обліку і звітності.

Виклад основного матеріалу. Світова інноваційна кон'юнктура зумовлює такі системні взаємовідносини між підприємництвом, наукою і суспільством, при яких інновації виступають підґрунтям їх подальшого розвитку.

Недосконалість і недостатність інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств і відсутність чіткої методології формування облікової інформації є однією з головних причин, що стримують здійснення інноваційної діяльності на підприємствах [1, с. 24], поряд із недостатністю коштів на реалізацію інноваційних проєктів; високими інноваційними витратами на технічне обладнання і заробітну плату висококваліфікованому персоналу; відсутністю гарантованої швидкої окупності цих витрат; відсутністю державної підтримки та ін.

Об'єктами інноваційної діяльності є конкурентоспроможні товари та послуги, розроблені на основі наукового та інтелектуального потенціалу і здатні забезпечити техніко-екологічний та соціально-економічний ефект, які в сукупності являють собою інноваційну продукцію, що є результатом цієї діяльності.

Більш докладно зазначене розкрито в нормах Закону України "Про інноваційну діяльність" [2], згідно з яким перелік основних об'єктів інноваційної діяльності включає: інноваційні програми і проєкти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробниче обладнання та процеси; інфраструктура виробництва і підприємництва; організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру, якість виробництва і соціальної сфери; сировинні ресурси, засоби їх видобування і переробки; товарна продукція; механізми формування споживчого ринку і збуту товарної продукції.

Для облікового відображення створеної інноваційної продукції у вигляді об'єктів прав інтелектуальної власності, нематеріальних активів, які включають права корис-

тування природними ресурсами, права користування майном, права на комерційні позначення, права на об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права, інші нематеріальні активи, розроблено методичні рекомендації з бухгалтерського обліку та оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності в бюджетних установах [3] та методику оцінки вартості й бухгалтерського обліку прав на об'єкти інтелектуальної власності в наукових установах УААН [4]. Але потрібно зазначити, що питання оцінки та обліку окремих об'єктів інноваційної діяльності потребують поглибленого дослідження та адаптації вітчизняних напрацювань до специфіки роботи підприємств реального сектору економіки.

Правове регулювання оціночної діяльності в Україні здійснюється регуляторами ринку оцінки майнових активів:

- Фондом державного майна України, який регламентує оцінку нерухомості, бізнесу, рухомого майна, нематеріальних активів, культурних цінностей;
- Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру, яка контролює оцінку земельних ділянок;
- Міністерством юстиції України, яке регламентує судову експертизу.

Розроблення вітчизняних нормативно-правових актів з оцінки майна здійснюється на засадах міжнародних стандартів оцінки. Методичне регулювання оціночної діяльності реалізується за допомогою відповідних законодавчих документів, згрупованих у табл.

Таблиця

**Міжнародні та вітчизняні нормативно-правові акти
щодо регулювання оціночної діяльності**

№ з/п	Міжнародне регулювання оціночної діяльності	Національне регулювання оціночної діяльності
1	Міжнародні стандарти оцінки (IVS)	ЗУ “Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні”
2	Стандарти RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors)	Національний стандарт № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”
3	Стандарти TEGoVA (The European Group of Valuers' Associations)	Національний стандарт № 2 “Оцінка нерухомого майна”
4	Стандарти USPAP (The Uniform Standards of Professional Appraisal Practice)	Національний стандарт № 3 “Оцінка цілісних майнових комплексів”
5	Національні стандарти оцінки країн	Національний стандарт № 4 “Оцінка майнових прав інтелектуальної власності”
6	Стандарти регулюючі суміжні галузі (МСФЗ, Basel (II, III) – банківська діяльність)	Нормативні акти, що регулюють оцінку окремих видів активів: земельних ділянок, інтелектуальної власності, державного майна

Джерело: систематизовано автором на основі [5, 6]

Суттєвою відмінністю між національним і міжнародним нормативно-правовим регулюванням оціночної діяльності є період оновлення нормативно-правових актів, зокрема міжнародне регулювання змінюється в середньому один раз на два роки. Проте вітчизняні нормативні акти щодо оціночної діяльності більш стабільні, що не завжди є виправданим, адже зовнішні та внутрішні економічні індикатори в умовах всесвітньої економічної кризи стають більш мінливими.

Спеціалізація оціночної діяльності має відмінності на рівні країн. Наприклад, у США оцінювання здійснюється в декількох напрямках:

- оцінка нерухомого майна (земельні ділянки, витрати на поліпшення земель, повні або часткові права на користування земельною ділянкою). Ліцензування зазначеного виду оціночної діяльності відбувається майже в кожному окремому штаті;
- оцінка бізнесу, рухомого майна та нематеріальних активів. Не потребує ліцензування та регулюється договірними відносинами між замовником і кваліфікованим фахівцем, який має документ (диплом, сертифікат), що підтверджує

його кваліфікацію як “експерта-оцінщика”. Замовники зазвичай звертаються до суб’єктів оціночної діяльності, які є членами саморегульованих суспільних об’єднань фахівців (ASA, NACVA, RICS та інших).

Напрями спеціалізації оціночної діяльності в Україні, наведені на рис., ґрунтуються на організаційному, методичному та практичному забезпеченні оціночної діяльності та відповідності застосовуваних процедур оцінки майна вимогам нормативно-правових актів.

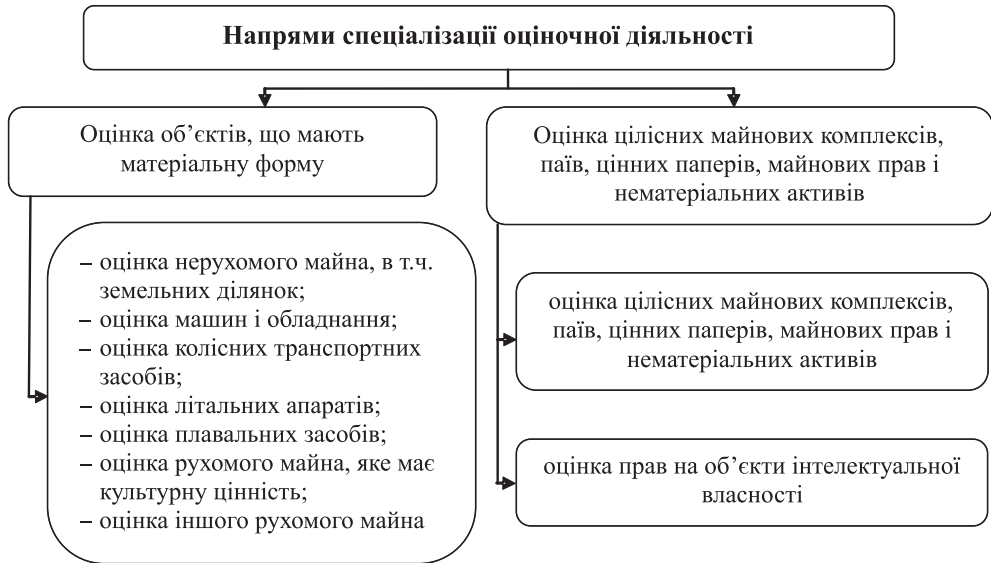

Рис. Спеціалізація оціночної діяльності в Україні

Джерело: систематизовано автором на основі [5]

В оціночній діяльності використовуються три основні методичні підходи до оцінювання справедливої вартості, які впливають на формування вартості об’єктів інноваційної діяльності:

1. Порівняльний (ринковий) підхід, коли оцінка формується на основі зовнішніх ринкових даних. Використовується для розрахунку ринкової вартості нематеріальних активів на відповідну дату за умов наявності активного ринку об’єктів, що підлягають оцінюванню.
2. Витратний підхід, коли оцінка базується на визначенні понесених суб’єктом господарювання витрат, необхідних для відтворення нематеріальних активів або їх заміни подібними активами на дату оцінки з урахуванням знецінення цих активів.
3. Доходний підхід, коли оцінка визначається на підставі даних щодо потенційного доходу, який буде одержаний суб’єктом господарювання в результаті використання нематеріальних активів.

Зауважимо, що, по-перше, не завжди потрібно використовувати одразу всі три підходи; по-друге, у кожному окремому випадку оцінювання потрібно враховувати особливості об’єктів інноваційної діяльності, специфіку господарської діяльності та доступність інформації, що зумовлює вибір відповідного оціночного підходу; по-третє, у результаті застосування різних підходів до оцінки об’єктів інноваційної діяльності можливо отримати різну вартість зазначених активів.

Оціночна система для об’єктів інноваційної діяльності, ув’язана зі стадіями інноваційного процесу, дозволяє у ході поетапного оцінювання процесу трансформації науково-технічних результатів у кінцевий інноваційний продукт виявити можливості та сфери виникнення ефектів, провести на підставі визначених показників коректування або відсів перспективних інноваційних проєктів, обґрунтувати найкращий з можливих варіант обрання рішення [7].

Включення об'єктів інноваційної діяльності в господарський обіг передбачає оцінювання їх вартості. Для цього суб'єктами господарювання використовуються дві моделі оцінювання:

- модель історичної (фактичної) собівартості;
- модель справедливої вартості.

Якщо в обліку базовою є історична вартість (собівартість), то в основі незалежної оцінки лежить справедлива вартість об'єкта, тобто його реальна ринкова вартість [8, с. 75].

Оцінювання об'єктів інноваційної діяльності за історичною (фактичною) собівартістю проводиться із застосуванням бази, що відповідає ринковій вартості або неринковим видам вартості (ліквідаційній, інвестиційній, спеціальній, залишкової вартості заміщення (відтворення), вартості у використанні та іншим). Вибір бази залежить від мети, з якою проводиться оцінка майна, його особливостей, а також нормативних вимог. У разі, коли у нормативно-правових актах з оцінки майна, договорі на проведення оцінки майна не конкретизується вид вартості, який повинен бути визначений у результаті оцінки, зазначається ринкова вартість [5].

В процесі виробничої діяльності інноваційно активних підприємств та установ доволі часто виникає потреба у незалежному оцінюванні при реалізації різних форм господарських договорів, зокрема у зв'язку з визначенням бази оподаткування під час придбання (продажу) об'єктів інтелектуальної власності; включенням майнових прав інтелектуальної власності як внеску до статутного капіталу господарських товариств; у випадках застави (відчуження) державного та комунального майна, визначення збитків або розміру відшкодування шкоди тощо.

При проведенні незалежного оцінювання об'єктів інноваційної діяльності, зокрема для цілей бухгалтерського обліку, обов'язковим є залучення суб'єкта оціночної діяльності, що має відповідну ліцензію, згідно з вимогами ст. 7 Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" [6].

Незважаючи на значну кількість правових актів з питань обліку та оцінювання нематеріальних активів, взяття інноваційної продукції, інтелектуального капіталу на баланси вітчизняних підприємств залишається однією з найскладніших і неоднозначно вирішуваних проблем. Ця проблема має як поверхову, так і глибинну площину [9, с. 37].

Головними проблемами бухгалтерського обліку та оцінки об'єктів інноваційної діяльності у складі майна підприємства є такі [10, с. 248–249]:

- наявність не відображених у балансі об'єктів інтелектуальної власності;
- невизначеність строку їх корисного використання;
- відсутність системи документування процесу комерціалізації інтелектуального капіталу (франчайзингу, ліцензійного використання тощо);
- складність у виборі форми надходження інтелектуальних активів;
- неправильне трактування правової та економічної сутності інтелектуального капіталу;
- неоднозначність методології визначення вартісних показників для цілей бухгалтерського обліку;
- відсутність методики інвентаризації (ідентифікації) прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- дискусійний характер питань амортизації об'єктів інтелектуальної власності.

Здійснити оцінювання об'єктів інноваційної діяльності можна двома шляхами:

- на підставі розпорядження керівника на підприємстві створюється експертна комісія, до складу якої обов'язково повинна входити особа, яка має документ (сертифікат), що підтверджує її кваліфікацію як "експерта-оцінщика". В обов'язковому порядку до акту, в якому зазначається справедлива вартість об'єкта, додається копія документа, який засвідчує кваліфікацію цього експерта;
- підприємство звертається до суб'єкта оціночної діяльності, який встановлює справедливу вартість конкретного об'єкта нематеріальних активів. Оцінка проводиться на підставі договору між суб'єктом господарювання, що займається оціночною діяльністю, та замовником оцінки.

Використання об'єктів інноваційної діяльності в господарській діяльності підприємства і відображення в бухгалтерському обліку руху таких об'єктів дозволяє:

- документально підтверджувати довгострокові майнові права за допомогою обліку їх у балансі підприємства та створювати відповідні фонди амортизаційних відрахувань;
- одержувати додатковий прибуток від передачі прав на використання об'єктів інтелектуальної власності, а також забезпечувати (у залежності від обсягу переданих прав) обґрунтоване регулювання цін на інноваційну продукцію підприємства [11, с. 351].

З метою систематизації та зіставлення інформації у звіті про управління [12] за напрямом “Дослідження та інновації” суб'єктам господарювання рекомендується наводити загальну інформацію про дослідження, інноваційну діяльність та розробки, які проводяться підприємством, обсяг витрат на такі заходи та їх вплив на результати діяльності підприємства.

Отже, методологічні підходи до відображення господарських операцій у сфері інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку і звітності доцільно визначити у такий спосіб:

- 1) система облікових оцінок об'єктів інноваційної діяльності, зокрема в частині інноваційних програм і проєктів, нових знань, інтелектуального капіталу;
- 2) методологічні інструменти, застосовувані для обліку зазначених об'єктів;
- 3) сукупність процедур, що ґрунтуються на принципах бухгалтерського обліку, використовуваних для формування інформації про інноваційну діяльність суб'єктів господарювання.

Для створення методики майбутньої облікової системи щодо об'єктів інноваційної діяльності потрібно враховувати соціально-економічні виклики не тільки у внутрішньому, а й у зовнішньому середовищі, які не відображаються у звичайному обліку, проте впливають на ефективність господарської діяльності підприємства. Інноваційно активне підприємство, яке враховує такі соціально-економічні умови, може регулювати такі аспекти управління, як планування, облік, контроль, і керувати діяльністю на основі отриманої облікової інформації. Отже, отримана інформація забезпечує достовірне та повне відображення процесів, пов'язаних з інноваційною діяльністю підприємства, та впливає на прийняття управлінських рішень, а її узагальнення у звітних формах сприяє обґрунтованому оцінюванню минулих, поточних та майбутніх господарських операцій [13, с. 743].

Висновки. У статті розглянуто проблеми оцінювання та відображення вартості об'єктів інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку і звітності. Підкреслено, що одним із факторів, який затримує розвиток інноваційної діяльності, є недостатнє інформаційне забезпечення, що охоплює сукупність первинних і зведених даних, організацію збереження накопиченої інформації, способи її представлення і методи перетворень.

В процесі дослідження розкрито основні моделі оцінки, які використовуються суб'єктами підприємництва для включення вартості об'єктів інноваційної діяльності в господарський обіг. Встановлено, що комерційне використання об'єктів інноваційної діяльності вимагає розрахунку ринкової чи іншого виду вартості.

На підставі критичного аналізу вітчизняних і міжнародних нормативно-правових актів у сфері регулювання оціночної діяльності висунуто припущення, що незмінність у часі більшості зазначених актів не завжди є виправданою, адже конкурентні переваги, притаманні інноваційно активному підприємству, мають дедалі коротший термін. За таких умов облікова система повинна своєчасно реагувати на соціально-економічні виклики.

Охарактеризовано основні методичні підходи, використовувані в оціночній діяльності, та їх вплив на формування вартості об'єктів інноваційної діяльності з урахуванням особливостей цих об'єктів, специфіки господарської діяльності та доступності інформації про відповідну групу об'єктів, що зумовлює правильний вибір оціночного підходу. З'ясовано шляхи проведення оцінки об'єктів інноваційної діяльності на підприємстві.

В результаті дослідження сформульовано методологічні підходи до відображення господарських операцій у сфері інноваційного розвитку в системі бухгалтерського

обліку і звітності, що сприятиме обґрунтованому оцінюванню об'єктів інноваційної діяльності, їх достовірному відображенню в обліковій системі суб'єкта господарювання та забезпечить ефективне управління процесом інноваційного розвитку.

Список використаних джерел

1. Касич А. О., Канунікова К. О. Інноваційна активність підприємств України: динаміка, проблеми та шляхи вирішення // Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 22. С. 21–24.
2. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
3. Жук В. М., Рудченко Ю. С. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку та оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності в бюджетних установах. Облік і фінанси АПК. 2009. № 2. С. 107–123.
4. Ситник В. П., Саблук П. Т., Кваша С. М. та ін. Методика оцінки вартості й бухгалтерського обліку прав на об'єкти інтелектуальної власності в наукових установах УААН. К.: ННЦ “ІАЕ” УААН, 2009. 73 с.
5. Про затвердження Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”: Постанова КМУ від 10.09.2003 р. № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1440-2003-%D0%BF>
6. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2658-14>
7. Грицуленко С. І. Оцінка інноваційної діяльності як інструмент інноваційної політики господарської системи // Ефективна економіка. 2016. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4831>
8. Столярчук Н. М. Завершені науково-дослідні розробки як важливий об'єкт бухгалтерського обліку науково-дослідних установ // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(2). С. 243–251.
9. Жук В. М. Концептуальні підходи вирішення поверхневих та глибинних проблем обліку інноваційної діяльності // Облік і фінанси АПК. 2011. № 6. С. 36–40.
10. Рудченко Ю. С. Оціночна діяльність в Україні: бухгалтерська, незалежна, експертна // Облік і фінанси АПК. 2005. № 3. С. 74–83.
11. Столярчук Н. М. Основні методичні підходи до оцінки ОПІВ інноваційного спрямування // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2012. Вип. 9(3). С. 341–355.
12. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління: Наказ МФУ від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>
13. Саченко С. І., Черешнюк О. М. Концепція обліку інноваційної діяльності // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. Вип. 6(17). С. 740–745.

References

1. Kasych A. O., Kanunikova K. O. (2016). Innovatsiyna aktyvnist pidpriyemstv Ukrayiny: dynamika, problemy ta shlyakhy vyrishennya [Innovative activity of Ukrainian companies: dynamics, problems and solutions]. Investytsiyi: praktyka ta dosvid – Investment: practice and experience, 22, 21–24 [in Ukrainian].
2. Pro innovatsiynu diyalnist: Zakon Ukrayiny vid 04.07.2002 p. No 40-IV [Innovation activities: The Law of Ukraine from 04.07.2002 No 40-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> [in Ukrainian].
3. Zhuk V. M., Rudchenko Yu. S. (2009). Metodychni rekomendatsiyi z bukhgalterskoho obliku ta otsinky prav na obiekty intelektualnoyi vlasnosti v byudzhethnykh ustanovakh [Methodical recommendations on the accounting and valuation of intellectual property rights in budget institutions]. Oblik i finansy APK – Accounting & Finance, 2, 107–123 [in Ukrainian].
4. Sytnyk V. P., Sabluk P. T., Kvasha S. M. et al. (2009). Metodyka otsinky vartosti i bukhgalterskoho obliku prav na obyekty intelektualnoyi vlasnosti v naukovykh ustanovakh UAAN [A method for valuation and accounting of intellectual property rights in research institutions of the Ukrainian Academy of Agricultural Sciences]. Kyiv: NNTS “IAE” of the UAAS [in Ukrainian].

5. Pro zatverdzhennya Natsionalnoho standartu No 1 “Zahalni zasady otsinky mayna i maynovykh prav”: Postanova KМУ vid 10.09.2003 No 1440 [Approval of the National Standard No 1 “General principles for the assessment of property and property rights”: Directive of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 10.09.2003 No 1440]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1440-2003-%D0%BF> [in Ukrainian].
6. Pro otsinku maina, mainovykh prav ta profesiinu otsinochnu diialnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 12.07.2001 No 2658-III [Valuation of property, property rights and professional valuation activities in Ukraine: The Law of Ukraine from 12.07.2001 No 2658-III]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2658-14> [in Ukrainian].
7. Grytsulenko S. I. (2016). Otsinka innovatsiynoyi diyalnosti yak instrument innovatsiynoyi polityky hospodarskoyi systemy [Assessment of innovative activities as an instrument of innovation policy of economic system]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 3. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4831> [in Ukrainian].
8. Rudchenko Yu. S. (2005). Otsinochna diialnist v Ukraini: bukhhalterska, nezalezna, ekspertna [Valuation activities in Ukraine: accounting, independent, expert ones]. *Oblik i finansy APK – Accounting & Finance*, 3, 74–83 [in Ukrainian].
9. Zhuk V. M. (2011). Kontseptualni pidkhody vyrishennia poverkhnevyykh ta hlybnykh problem obliku innovatsiynoyi diyalnosti [Conceptual approaches to solving superficial and in-depth problems of the innovation activity accounting]. *Oblik i finansy APK – Accounting & Finance*, 6, 36–40 [in Ukrainian].
10. Stolyarchuk N. M. (2013). Zaversheni naukovo-doslidni rozrobky yak vazhlyvyi ob'ekt bukhhalterskoho obliku naukovo-doslidnykh ustanov [Approved scientific developments: an important object of accounting in research institutions]. *Ekonomichni nauky. Ser.: Oblik i finansy – Economics. Series: Accounting and Finance*, 10(2), 243–251 [in Ukrainian].
11. Stolyarchuk N. M. (2012). Osnovni metodychni pidkhody do otsinky OPIV innovatsiynoho spryamuvannya [Main methodical approaches to valuation of the rights for intellectual property win innovation focus]. *Ekonomichni nauky. Ser.: Oblik i finansy – Economics. Series: Accounting and Finance*, 9(3), 341–355 [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennya Metodychnykh rekomendatsiyi zi skladannya zvituv upravlinnya: Nakaz MFU vid 07.12.2018 No 982 [Approval of Methodical recommendations for making up management report: Directive of the Ministry of Finance of Ukraine from 07.12.2018 No 982]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text> [in Ukrainian].
13. Sachenko S. I., Cheresnyuk O. M. (2018). Kontseptsiya obliku innovatsiynoyi diyalnosti [Concept of accounting of innovative activities]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnya – Eastern Europe: economy, business and management*, 6(17), 740–745 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Овсюк Н. В. Оцінка та відображення вартості об’єктів інноваційної діяльності в системі бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 3. С. 47-54. doi: 10.31767/nasoa.3-2020.05.